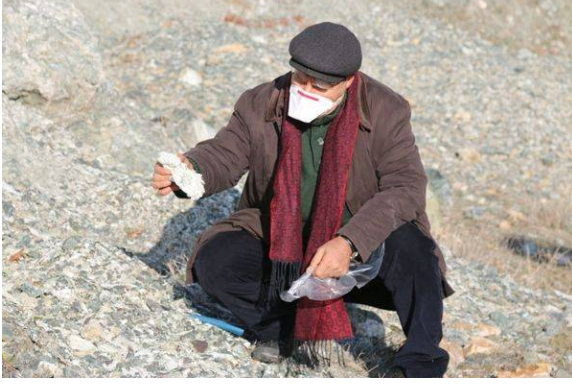

Özel- NEVŞEHİR'DE KANSER ÇIKMAZI

MUŞKARA HABER ÖZEL - Karain, Tuzköy ve Sarıhıdır köylerinde sıkça rastlanan akciğer zarı kanseri tüm Kapadokya'yı tehdit ediyor. Kapadokya'da bulunan yöresel taşların da kullanıldığı "butik otel" diye tabir edilen kayadan oyma otellerde ve yöresel taşlarla restorasyon yapılan binalarda kanser tehlikesi olabileceği belirtildi.

Nevşehir-Muşkara Gazetesi 14.01.2014

MTA Yayın ve Redaksiyon Kurulu eski başkanı Tıbbi Jeoloji ve Asbest söküm uzmanı Dr. Eşref Atabey, Muşkara Gazetesi muhabinine yaptığı özel açıklamalarda, Nevşehir'in birçok bölgesinden alınan tuf örneklerinde akciğer kanseri ve mezotelyoma nedeni eriyonit minerali saptandığını belirterek, birçok belediyenin yapılarda yöresel taşların kullanılmasını zorunlu kıldığını, yer altı otel-motel-turistik yapıların inşasında ve rehabilitasyonunda;

Kültür Varlıkları Koruma Kurulu tarafından restorasyon projelerinin kaya mekanlı ve kaya kaplama zorunluluğu olan bölgelerdeki yapıtaşı ihtiyacı sırasında eriyonit minerali olup olmadığı hakkında herhangi bir rapor istenmediğini söyledi.

Akciğer ve karın zarı kanserinin endemik olduğu Tuzköy, Karain ve Sarıhıdır bölgelerinde uzun süre çalışmalar yapan Atabey, Ürgüp yöresinde faaliyette olan bazı taş ocaklarının işletme ruhsatlarının olmadığı ve işletme sırasında çevreye yayılan tozların insanların sağlığını tehdit ettiğiyile ilgili geçen yıl inceleme yapıldığını ifade ederek, "Özellikle Avlağa Mevkii'ndeki taş ocaklarından alınan numunelerde yüksek konsantrasyonlarda akciğer kanseri nedeni eriyonit minerali saptanmıştır" şeklinde konuştu.

Atabey, Nevşehir merkeze bağlı Nar ve Sulusaray Beldeleri, Hacıbektas ilçesine bağlı Yeşilli, Karahüyük, Topçu, Şahinli, Aydoğmuş, Küçükkayapa, Büyükkayapa, Gülşehir ilçesine bağlı Tuzköy, Abuuşağı, Fakıuşağı, Hacıhalil, Emmiler, Hamzalı, Çiftlikköy, Kızılköy, Avanos ilçesine bağlı Zelve, Çavuşin, Ürgüp ilçesine bağlı Karain, Sarıhıdır, Karacaören, Çökek, Ulaşlı, Cemilköy, Şahinefendi köyleri ve çevresinden alınan temsilci volkanik tuf örneklerinde akciğer kanseri ve mezotelyoma nedeni eriyonit minerali saptandığını söyledi. Atabey, Boyalı köyünde de eriyonit minerali saptandığını ancak afet konutlarında bu sorunun olmadığını, Yeşilöz köyünün ise eriyonitli kaya yakınında bulunduğunu kaydetti.

Halk sağlığı bakımından, insanların eriyonit mineral tozuna maruz kalmamaları, hasta olmamaları, rehabilitasyon sırasında oluşan ekonomik kayıpları önlemek için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 10337 sayılı Plana Esas Jeolojik, Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etüt Genelgesi "Tıbbi Jeoloji Tehlikeleri" başlıklı hükmüne göre; Nevşehir ilindeki imar çalışmalarında analizler yapılarak zemin yönüyle eriyonit minerali olup olmadığı hakkında rapor istendiğini kaydeden Atabey, "Planlı ve plansız alanlarda yapılan yapılarda

kullanılan ve birçok belediye tarafından zorunlu kılınan yöresel taş kaplama için temin edilen taşlarda; taş ocaklarının arama ve işletme ruhsatları taleplerinde; yer altı otel-motel-turistik-tarımsal-kültürel yapıların inşasında ve rehabilitasyonunda; Kültür Varlıkları Koruma Kurulu tarafından restorasyon projelerinin kaya mekanlı ve kaya kaplama zorunluluğu olan bölgelerdeki yapıtaşı ihtiyacı sırasında eriyonit minerali olup olmadığı hakkında herhangi bir rapor istenmediği bilinmektedir” diye konuştu.

“İşletme ruhsatı olmayan taş ocakları var”

İnsan sağlığının tehdit edildiğini belirten Atabey, “Ürgüp yöresinde faaliyette olan bazı taş ocaklarının işletme ruhsatlarının olmadığı ve işletme sırasında çevreye yayılan tozların insanların sağlığını tehdit ettiğiyle ilgili geçen yıl inceleme yapılmış, özellikle Avlağa Mevkii’ndeki taş ocaklarından alınan numunelerde yüksek konsantrasyonlarda akciğer kanseri nedeni eriyonit minerali saptanmıştır. Kanser nedeni eriyonit minerali içeren taşların bir süre yerelde ve başka yerlerde kullanıldığı belirtilmektedir” dedi.

Niğde, Kayseri ve Aksaray da tehlike altında olabilir

Nevşehir’in yanı sıra Niğde, Kayseri ve Aksaray’da da tıbbi jeolojik rapor hazırlanması gerektiğini söyleyen Atabey, şunları söyledi: “Nevşehir yöresinde bulunduğu gibi, Aksaray ili Yaprakhisar ve Selime köylerinde de akciğer kanseri nedeni olan eriyonit minerali saptanmıştır. Eriyonit minerali eski jeolojik zamanlarda çökelmiş eski göl yataklarında olduğu gibi alterasyonlarda oluşmaktadır. Dolayısıyla Nevşehir’de olduğu gibi, volkanik tüf kayalarının yaygın bulunduğu Niğde, Kayseri ve Aksaray illerinde de “Eriyonit bakımından Tıbbi Jeolojik Rapor” hazırlanmalıdır.” İnsan kaybının önlenmesi için Tıbbi Jeolojik Etüt Raporu istenmesi gerektiğini kaydeden Atabey, şöyle konuştu:

“İnsanların Nevşehir yöresinde akciğer kanseri nedeni olan eriyonit mineral tozları etkisiyle hastalanmamaları, ölümlerin olmaması, ekonomik kayıpların olmaması için, Nevşehir ili ve çevre illerin 10337 sayılı genelge kapsamına alınarak, İmar çalışmalarına esas alanlardaki zeminlerde, planlı ve plansız alanlarda yapılan yapılarda kullanılan ve birçok belediye tarafından zorunlu kılınan yöresel taş kaplama için temin edilen taşlarda, taş ocaklarının arama ve işletme ruhsatları taleplerinde, yer altı otel-motel-turistik-tarımsal-kültürel yapıların inşasında ve rehabilitasyonunda, yer altı depolarının inşasında, Kültür Varlıkları Koruma Kurulu tarafından restorasyon projelerinin kaya mekanlı ve kaya kaplama zorunluluğu olan bölgelerdeki yapıtaşı ihtiyacı sırasında, “Eriyonit minerali bakımından Tıbbi Jeolojik Etüt Raporu” istenmesi insan sağlığı ve ekonomik kayıplar olmaması için gereklidir.”

Karain Köyü taşınmayı bekliyor

Yerleşim mekanlarının temel kayasında ve konutların duvarlarında kullanılan yapı taşlarında akciğer kanserine ve mezotelyoma nedeni eriyonit minerali saptanan Tuzköy ve Karain’de önlemler alındığını ve Tuzköy’ün büyük bir kısmının yeni yerleşim yerine taşındığını dile getiren Atabey, Karain köyünün taşınması için de, Ürgüp merkezdeki yeni yerindeki evlerin yapımının tamamlandığını, yerleşimi beklediğini söyledi.

Atabey konuşmasına şöyle devam etti: “Eriyonit minerali içeren volkanik tüfler Nevşehir yöresinin birçok yerinde yüzeylenmektedir. Ürgüp ve Gülşehir çevresi ile Kızılırmak Nehri Vadisi boyunca gözlenen eriyonitli volkanik tüf düzeyleri; orta-ince tabakalı kumtaşı, ince tabakalı killi kireçtaşı ve kiltası ile ardalımalı, bazı yörelerde ise bu litoloji birimleriyle de yanal ve düşey geçişlidir.

Yapılan jeolojik araştırmalarda akciğer kanserinin daha yoğun tesbit edildiği Karain, Sarıhıdır, Çökek, Ulaşlı, Karacaören, Tuzköy yerleşim alanlarının bulunduğu volkanik tüf kayalarının diğer yerleşim yerlerine göre, göl ortamında çökelmiş kumtaşı, kireçtaşı ve kiltası litolojisinden oluştuğu ve bazen merceksi bir yapıya sahip olduğu ortaya konmuştur. Eriyonit mineralinin zenginleşmesinde, volkanik küllerin çevredeki var olan tuzlu göl suyu ile kimyasal reaksiyona girmesinin rol oynadığı da belirtilmektedir.”

Haber: Alpaslan Körükcü